

Tufs fick livet tillbaka

En extremt ovanlig bentillväxt inne i ryggradskanalen hotade att göra huskatten Tufs förlamad. Husse och matte ställdes inför det svåra valet: att låta Tufs somna in eller satsa på en svår operation.

Text: Maria Hofling Foto: Therése Jansson

– **NÄR VI VÄL** bestämde oss kändes det så himla rätt, säger Maria, ägare till Tufs.

Tack vare avancerad kirurgi och omsorgsfull eftervård fick Tufs en andra chans i livet. I dag hon en busig och aktiv katt som har barnasinnet kvar. Dessutom är hon smart. Hon har lärt sig att

öppna pedalhinken i badrummet för att komma åt åtråvärda skatter. Som örontops och husses örönproppar som hon sedan gömmer under köksmattan.

– Hon är lite knäpp, men världens mysigaste. Ju friskare hon blir desto mysigare har hon blivit. ►

Tufs var bara tio månader när problemen började. "Vi såg att hon var en väldigt fin katt redan innan, men nu tycker vi att hon är ännu mer speciell!" säger matte.

SÅ FORT KLOCKAN RINGER på morgonen hoppar Tufs upp i sängen och kurrar. Men så har det inte alltid varit. För ett halvår sedan drabbades Tufs av en sjukdom som gjorde att hon varken kurrade eller hoppade.

– En kväll när Erik skulle ta fram henne från under sängen skrek hon högt och han märkte att det var något konstigt med katten, men hittade inga synliga fel. Dagen efter var Tufs inte lika aktiv som vanligt. Vi blev oroliga och lyfte ner henne på golvet för att se om hon kunde röra sig utan problem. Hon gick knappt alls. Något var väldigt fel. Vi fick en akuttid hos den lokala veterinären som röntgade och kände igenom Tufs, berättar matte Maria.

Veterinären kunde inte hitta problemet. De fick åka vidare till ett djursjukhus i Falun och lämnade in Tufs för observation.

– Där gjordes fler röntgenundersökningar och ultraljud, men de hittade inte heller något fel. Tufs åt inte, fick dropp och smärtstillande morfinplåster.

När Tufs började äta igen fick hon åka hem.

– Vi fick hem en katt som drog sig fram med framtassarna. Eftersom hon hade morfinplåster fick vi lämna bort hunden. Det var ganska tufft.

Tufs gjorde små framsteg men var långt ifrån bra. På djursjukhuset ville man låta göra en magnetkameraundersökning och en remiss skickades till Evidensia Specialistdjursjukhuset Strömsholm.

– De varnade oss för att det var en dyr undersökning, men vi bestämde oss för att det var värt det. Vi jobbar båda två och djuren går först. Dessutom hade vi försäkring. Veterinär Ulrika Nordwall kontaktade oss och sa åt oss att komma ner på en gång för att det var så pass allvarligt, säger Maria.

EFTER EN UNDERSÖKNING KUNDE man konstatera i vilken del av ryggen som problemet satt. Därefter avslöjade magnetkameran något mycket ovanligt. Det visade sig att Tufs med stor sannolikhet drabbats av osteochondrom – en benartad tillväxt i en ryggkota. Den veterinärmedicinska slutsatsen var att Tufs kunde bli förlamad om inte en operation gjordes för att ta bort bentillväxten.

– Jag var jätteledsen, berättar Maria.

Sambon Erik som varit och jobbat fick åka till Strömsholm för att stötta Maria. Tillsammans med veterinärerna som undersökt Tufs diskuterades olika alternativ. De hade aldrig varit med om ett liknande fall av den aktuella operationen på en katt, och endast vid ett tidigare tillfälle på hund.

– Ulrika Nordwall var jättebra. Det märktes att hon brydde sig om oss. För oss fick det kosta vad det ville, men Ulrika var väldigt bra på att bromsa och förklara på ett opartiskt sätt vad operationen skulle innebära, säger Maria.

På Evidensia Specialistdjursjukhuset Ströms-

I dag kan Tufs röra sig normalt igen och busa och leka med hundkompisen. Det är Maria och Erik tacksamma för.

holm finns erfarna bilddiagnostiker och kirurger med specialinriktning på ryggskador. Förutsättningarna fanns för ett lyckats ingrepp.

– Det gällde att lita på dem. Vi visste att operationen skulle innebära att hon skulle bli sämre igen innan hon kunde bli bra. Det var tufft, säger Erik.

– KATTEN OPERERADES PÅ en fredag och fick vara kvar till tisdagen. De ringde oss ungefär en gång om dagen och berättade hur hon mådde. Det var jättebra, säger Maria.

Tufs blev bättre och fick åka hem.

– Jag var idel solsken när vi fick hämta henne, så himla lycklig, berättar Maria.

Efteråt följde en lång tid av återhämtning och träning. Tufs fick hållas instäng på en liten yta som sakta utökades vartefter hon blev bättre. Maria åkte regelbundet till sjukgymnasten.

– Det var en stark rekommendation. När vi blev utskrivna var de noga med att förklara att det var viktigt att träna, säger Maria.

Tufs fick exempelvis träna på svajiga underlag för att stabilisera sin vingliga bakkropp. Hon fick även prova att gå i vattentrask, men Tufs var inte en av de sällsynta katter som gillar vatten.

Sjukgymnasten kunde se hur musklerna återhämtade sig. Det kunde även kirurgen Hugo Schmökel när Tufs kom på återbesök.

– Det var första gången vi träffade Hugo. Vi hade hört att han engagerat sig i Tufs så det var jättekul att träffa honom. Han var nöjd med hur bra Tufs blivit, och berättade också att trots grävande hade han bara hittat något enstaka dokumenterat fall till.

I DAG ÄR HUSDJUR i allt högre utsträckning viktiga familjemedlemmar, precis som djuren hemma hos Maria och Erik.

– En del sa: ”Herregud, ska ni lägga så mycket på en katt? Kan ni inte köpa en ny?” Men man kan inte sätta pengar på liv. Visst, pengar är viktigt, men det var så värt det, förklarar Maria.

– Innan visste jag inte att det fanns den här kompetensen för djursjukvård, men vi är glada för det, säger Erik.

Erik har ett råd till andra djurägare som ställs inför liknande svåra val.

– Många tycker till om hur man ska göra, och det ska man kanske ta till sig. Men sen får man se till sig själv och sitt eget hjärta, vad vill med sitt djur. Vi fick bra hjälp av veterinären Ulrika Nordwall. Det var bra att få båda sidorna, det kändes sunt faktiskt. Det är svårt att ta ett sådant här beslut, men går det bra så ger det ju mycket efteråt.

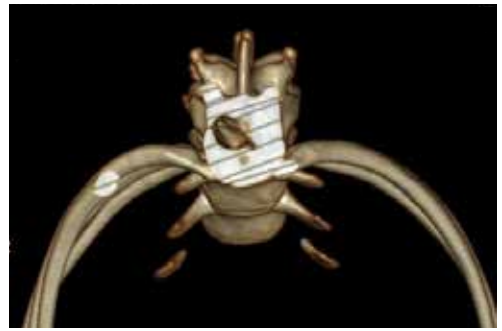
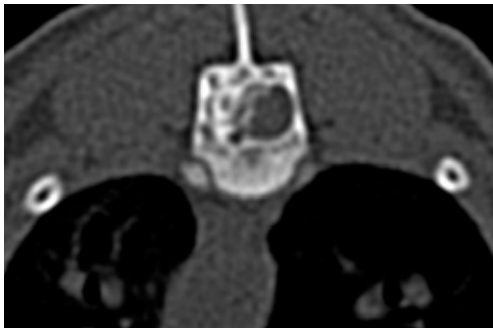
– Det blev en väldigt dyr katt, men en älskad katt, avslutar Maria.

RYGGSKADOR

HELA KEDJAN ÄR BETYDELSEFULL I VÅRDEN AV RYGGSKADOR

Alla delar är viktiga för att djur med ryggskador ska bli friska igen. Från undersökning och diagnos hela vägen till rehabilitering. Vanliga ryggproblem är akut diskbråck, ryggtrauma och kroniska sjukdomar i ryggen.

Läs om vad veterinären gjorde på nästa sida ►

CT- och MR-undersökningar visade en kraftig kompression av ryggmärgen, orsakad av en benartad förändring inuti kotkanalen.

Fallet Tufts – veterinären berättar

FLERA VETERINÄRER VAR INBLANDADE

i detektivarbetet för att hitta och behandla Tufts problem, och Hugo Schmökel som är chefveterinär på ryggscentret var den som utförde det kirurgiska ingreppet.

– Tufts led av osteochondrom, vilket är extremt sällsynt. Osteochondrom kan växa överallt på skelettet, och oftast gör det ingenting. Men i det här fallet satt det inuti ryggraden, berättar Hugo.

Var det en svår operation?

– Prognosen var god. Det fanns inget som tydde på att det var en elakartad tumör och katten hade kvar känslighet i benen. Men en katt är liten så jag fick använda förstoringsglasögon.

Vad hade Tufts för utsikt att återhämta sig?

– Eftersom det här var en kronisk kompression tar det längre tid att återhämta sig. Tufts behövde lära sig att gå igen. Patienter med ryggsjukdomar blir ofta friska med rätt behandling, men de behöver tid och en engagerad djurägare efter operationen.

Du brukar säga att djuren själva måste ha en drivkraft

för att bli bra igen. Varför är det så?

– Några dagar efter en operation kan man börja med passiva rörelser, som att böja benen för hand och ge massage. Sen måste djuret försöka aktivera benen själv. Då skickas signaler i kroppen och nervsystemet börjar laga funktionen som blockerats.

Om djuret känner smärta går det att kontrollera och behandla, men motivationen att röra sig måste de hitta själva.

Är det skillnad på olika djur?

– Katter brukar ha drivkraften och vissa hundraser är mer fighters än andra. Jag har sett taxar och fransk bulldog som släpar sig fram med bakbenen

hängande efter sig i början. De har ofta ett envist huvud, och det behövs för att lära sig gå igen.

Varför är det spännande att jobba med det här området?

– Behandling av ryggsjukdomar har utvecklats under de senaste åren. De flesta av ryggscentrets patienter får tillbaka ett smärtfritt och aktivt liv. En stark motivation för mig är att vid ett återbesök få se våra patienter röra sig utan smärta och med en nöjd ägare med sig, säger Hugo. ■

”Patienter med ryggsjukdomar blir ofta friska med rätt behandling, men de behöver tid och en engagerad djurägare”

Hugo Schmökel, specialist i kirurgi och chefveterinär på Evidensia Ryggcenter Strömsholm.

OVANLIGT MED OSTEOCHONDROM - UR JOURNALEN

Tufts remitterades för utredning och behandling av bakbensförslamning.

Med hjälp av en neurologisk undersökning kunde man se att problemet satt i ett visst ryggradsegment. Det kommer man fram till genom att se på olika faktorer, till exempel svaga ben, nedsatt

motorik och ökade reflexer. Om nervsystemet är skadat blir reflexen ohämmad och överdriven.

Bilddiagnostik med hjälp av CT (skiktröntgen) och MR (magnetkamera) visade en kraftig kompression av ryggmärgen, orsakad av en benartad utbredd förändring

inuti kotkanalen.

Utifrån den kliniska och radiologiska undersökningen var diagnosen att det troligen rörde sig om osteochondrom, vilket är en extremt sällsynt godartad tumör hos växande katter. Bentillväxten orsakar oftast inte några symtom, men nu satt den illa till.

Eftersom osteochondrom slutar växa när katten når vuxen ålder kan de åtgärdas kirurgiskt med god prognos utan risk för att problemet återkommer.

Den felaktiga benmassan togs bort. Efter operationen kan katten gå och leka och använda sina bakben igen.